

Analýza vplyvov na podnikateľské prostredie (vrátane testu MSP)
Materiál bude mať vplyv s ohľadom na veľkostnú kategóriu podnikov:
☐ iba na MSP (0 - 249 zamestnancov) ☐ iba na veľké podniky (250 a viac zamestnancov) ☒ na všetky kategórie podnikov
3.1 Dotknuté podnikateľské subjekty - z toho MSP
<i>Uveďte, aké podnikateľské subjekty budú predkladaným návrhom ovplyvnené.</i> <i>Aký je ich počet?</i>
Návrhom bude priamo ovplyvnená skupina zamestnávateľov, ktorá poskytuje zamestnancom mzdu na minimálnej zákonom ustanovenej úrovni vrátane podnikateľov – fyzických osôb (samostatne zárobkovo činných osôb – ďalej „SZČO“), ak zamestnávajú takýchto zamestnancov. Zvýšenie nákladov možno očakávať aj u zamestnávateľov, ktorí nemajú odmeňovanie upravené v kolektívnej zmluve a poskytovali mzdu na úrovni minimálneho mzdového nároku zamestnanca podľa § 120 Zákonníka práce. Pre kvantifikáciu tohto vplyvu nie sú k dispozícii relevantné údaje o počtoch zamestnancov so mzdou na úrovni minimálneho mzdového nároku. Na základe údajov z výberového zisťovania o cene práce ISCP (MPSVR SR) 1-04 za I. štvrtrok 2018 je možné celkový počet dotknutých zamestnávateľov podnikateľskej sféry (mimo SZČO) odhadnúť na cca 16,0 tis., z toho cca 15,8 tis. zamestnávateľov (cca 98,4 %) je s počtom do 250 zamestnancov. Podľa údajov z tohto štatistického zisťovania budú najviac ovplyvnení zamestnávatelia v odvetví ubytovacích a stravovacích služieb (podiel zamestnancov so mzdou do 520 eur za I. štvrtrok 2018 bol 33,4 %), v odvetví ostatných činností (podiel 17,7 %) a v odvetví administratívnych a podporných služieb (podiel cca 14,5 %). Z ďalších odvetví najväčší podiel zamestnancov so mzdou pod úrovňou navrhovanej sumy minimálnej mzdy je v odvetví vzdelávania (11,3 % počtu zamestnancov) a v odvetví verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie (10,3 % počtu zamestnancov). Na základe údajov Sociálnej poisťovne možno kvalifikovane odhadnúť počet dotknutých podnikateľských subjektov na ďalších cca 28,8 tisíc SZČO. Spolu počet dotknutých podnikateľských subjektov možno odhadnúť na 44,9 tis. zamestnávateľov.
3.2 Vyhodnotenie konzultácií - z toho MSP
<i>Uveďte, akou formou (verejně alebo cieleň konzultácie a prečo) a s kým bol návrh konzultovaný.</i> <i>Ako dlho trvali konzultácie?</i> <i>Uveďte hlavné body konzultácií a výsledky konzultácií.</i>
Predbežná informácia týkajúca sa návrhu nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy na rok 2019 (ďalej len „návrh nariadenia“) bola zverejnená na portáli Slov-Lex dňa 8. júna 2018 s možnosťou verejnosti zapojiť sa do prípravy predmetného nariadenia formou zasielania pripomienok a návrhov v lehote do 6. júla 2018. Zverejnením predbežnej informácie bol začatý proces konzultácií s podnikateľským prostredím v zmysle Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov vrátane testovania vplyvov na malé a stredné podniky. Pre proces konzultácií bol vyčlenený dostatočný časový priestor požadovaný Jednotnou metodikou na posudzovanie vybraných vplyvov a konzultácie trvali najmenej štyri týždne. Konzultácií sa zúčastnili: Inštitút ekonomických a spoločenských analýz – INESS, verejnosť prostredníctvom Mgr. Ľudovíta Drenku, Asociácia priemyselných zväzov. Pripomienky uvádzaných subjektov išli nad rámec obsahového zamerania pripravovaného návrhu nariadenia a predstavovali podnety na legislatívnu úpravu právnych predpisov vyššej právnej sily (napr. zákona č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o minimálnej mzde“), zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení v znení neskorších predpisov a iných právnych predpisov), preto ich nebolo možné akceptovať.

Do procesu konzultácií sa taktiež zapojilo Centrum lepšej regulácie agentúry Slovak Business Agency Postrehy, návrhy a pripomienky SBA k pripravovanému návrhu nariadenia boli prezentované na spoločnom pracovnom stretnutí zástupcov predmetnej agentúry a predkladateľa dňa 26. júna 2018. SBA vykonalo test vplyvov predkladanému materiálu na malé a stredné podniky, ktorý tvorí samostatnú prílohu k návrhu nariadenia.

Zároveň prebiehali konzultácie medzi reprezentatívnymi zástupcami sociálnych partnerov prostredníctvom zasadaní Hospodárskej a sociálnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „HSR“). Potreba konzultácií prostredníctvom zasadaní HSR vyplýva priamo zo zákona o minimálnej mzde a zo zákona č. 103/2007 Z. z. o trojstranných konzultáciách na celoštátnej úrovni a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Z každého zasadania HSR sa vyhotovuje záznam, ktorý je verejne prístupný na webovom sídle: <http://www.vlada.gov.sk/hospodarska-a-socialna-rada-sr/>.

3.3 Náklady regulácie - z toho MSP

3.3.1 Priame finančné náklady

Dochádza k zvýšeniu/zníženiu priamych finančných nákladov (poplatky, odvody, dane clá...)? Ak áno, popíšte a vyčíslite ich. Uveďte tiež spôsob ich výpočtu.

Dochádza k zvýšeniu mzdových nákladov z dôvodu zvýšenia sumy minimálnej mzdy (zvýšenie objemu doplatkov do novej sumy). Nadväzne na zvýšenie mzdových nákladov vzrastú odvody do poisťovních fondov. Zvýšenie objemu doplatkov do navrhovanej sumy minimálnej mzdy možno u dotknutých podnikateľov vrátane SZČO **kvalifikovane odhadnúť na 3 292,0 tis. eur mesačne** (bez odvodov); v ročnom vyjadrení náklady na doplatky budú cca **39 507,6 tis. eur** a odvody do poisťovních fondov z tejto sumy **13 906,7 tis. eur** ročne. Celkové zvýšenie nákladov možno odhadnúť na cca **53 414,3 tis. eur ročne**; podrobnosti výpočtov sú za tabuľkou. V tomto kvalifikovanom odhade nie je zahrnuté zvýšenie doplatkov do nových sadzieb minimálnych mzdových nárokov z dôvodu, že štatistické zisťovanie o celkovej cene práce **neumožňuje sledovať zaradenie zamestnancov do stupňov náročnosti** a kvantifikovať aj tieto vplyvy.

Z dôvodu zvýšenia sumy mesačnej minimálnej mzdy o 40 eur sa zvýši hodinová minimálna mzda z 2,759 eura na 2,989 eura (o 23 eurocentov na hodinu). Súčasne dôjde k zvýšeniu minimálnych sadzieb mzdových zvýhodnení, ktoré sa počítajú z ustanovenej sumy minimálnej mzdy v zmysle ustanovení Zákonníka práce – ide o mzdové zvýhodnenie za nočnú prácu, mzdové zvýhodnenie za prácu v sobotu, mzdové zvýhodnenie za prácu v nedeľu, a tiež dôjde k zvýšeniu minimálnej sumy mzdovej kompenzácie za sťažený výkon práce a náhrady za neaktívnu časť pracovnej pohotovosti mimo pracoviska. Tento dodatočný vplyv sa môže dotknúť len zamestnávateľov, ktorí uvedené mzdové zvýhodnenia už v súčasnosti nemajú dohodnuté vyššími, ako zákonom garantovanými minimálnymi sadzbami. Pre kvantifikáciu tohto vplyvu nie sú k dispozícii relevantné údaje o počtoch zamestnancov, ktorým sa poskytujú uvedené mzdové zvýhodnenia na minimálnej úrovni alebo pod úrovňou sadzieb, odvodených z novej sumy hodinovej minimálnej mzdy.

Zvýšenie nákladov zamestnávateľov môže vzniknúť aj z dôvodu potreby poskytnúť doplatok k odmene fyzickej osobe, ktorá pre zamestnávateľa **vykonáva prácu na základe niektorej z dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru** v prípade, ak by výška poskytnutej odmeny v prepočte na odpracovanú hodinu nedosiahla sumu hodinovej minimálnej mzdy. Rozsah tohto vplyvu nie je možné odhadnúť pre nedostatok relevantných údajov o výške odmien za prácu „na dohodu“ v prepočte na odpracovanú hodinu; tento vplyv zvýšenia sumy minimálnej mzdy na náklady zamestnávateľov možno považovať za zanedbateľný.

3.3.2 Nepriame finančné náklady

Vyžaduje si predkladaný návrh dodatočné náklady na nákup tovarov alebo služieb? Zvyšuje predkladaný návrh náklady súvisiace so zamestnávaním? Ak áno, popíšte a vyčíslite ich. Uveďte tiež spôsob ich výpočtu.

Návrh si nevyžaduje dodatočné náklady v súvislosti so zamestnávaním.

3.3.3 Administratívne náklady

Dochádza k zavedeniu nových informačných povinností alebo odstráneniu, príp. úprave existujúcich informačných povinností? (napr. zmena požadovaných dát, zmena frekvencie reportovania, zmena formy predkladania a pod.) Ak áno, popíšte a vyčíslite administratívne náklady. Uveďte tiež spôsob ich výpočtu.

Návrh nevyvoláva žiadne zvýšenie administratívnych nákladov zamestnávateľov.

3.3.4 Súhrnná tabuľka nákladov regulácie

	Náklady na 1 podnikateľa v eurách ročne	Náklady na celé podnikateľské prostredie v eurách
Priame finančné náklady	1 190,18	53 414 324,19
Nepriame finančné náklady	0	0
Administratívne náklady	0	0
Celkové náklady regulácie	1 190,18	53 414 324,19

3.4 Konkurencieschopnosť a správanie sa podnikov na trhu - z toho MSP

Dochádza k vytvoreniu bariér pre vstup na trh pre nových dodávateľov alebo poskytovateľov služieb? Bude mať navrhovaná zmena za následok prísnejšiu reguláciu správania sa niektorých podnikov? Bude sa s niektorými podnikmi alebo produktmi zaobchádzať v porovnateľnej situácii rôzne (špeciálne režimy pre mikro, malé a stredné podniky tzv. MSP)? Ak áno, popíšte.

Aký vplyv bude mať navrhovaná zmena na obchodné bariéry? Bude mať vplyv na vyvolanie cezhraničných investícií (príliv /odliv zahraničných investícií resp. uplatnenie slovenských podnikov na zahraničných trhoch)? Ak áno, popíšte.

Ako ovplyvní cenu alebo dostupnosť základných zdrojov (suroviny, mechanizmy, pracovná sila, energie atď.)? Ovpľyňuje prístup k financiám? Ak áno, ako?

Bez priameho vplyvu na vytváranie obchodných bariér.

3.5 Inovácie - z toho MSP

Uveďte, ako podporuje navrhovaná zmena inovácie.

Zjednodušuje uvedenie alebo rozšírenie nových výrobných metód, technológií a výrobkov na trh?

Uveďte, ako vplýva navrhovaná zmena na jednotlivé práva duševného vlastníctva (napr. patenty, ochranné známky, autorské práva, vlastníctvo know-how).

Podporuje vyššiu efektívnosť výroby/využívania zdrojov? Ak áno, ako?

Vytvorí zmena nové pracovné miesta pre zamestnancov výskumu a vývoja v SR?

Bez vplyvu na inovácie.

Komentár k Analýze vplyvov na podnikateľské prostredie

Podnikateľská sféra (bez zamestnancov SZČO)

Zdroj údajov: Výberové štatistické zisťovanie, štvrťročný výkaz o cene práce ISCP (MPSVR SR) 1-04, údaje za I. štvrťrok 2018, podklady z informačného systému sociálnej poisťovne o zamestnancoch u SZČO

Zisťované údaje:

- počty zamestnancov u podnikateľov - právnických osôb so mzdou do 480 eur mesačne a so mzdou v rozpätí nad 480 eur až do 520 eur mesačne,
- počty zamestnancov u podnikateľov – fyzických osôb (SZČO) v rovnakých pásmach vymeriavacích základov,
- počty podnikateľských subjektov (právnických osôb a fyzických osôb – SZČO), u ktorých sú takíto zamestnanci,
- objem doplatkov do novej sumy minimálnej mzdy a v prípade zamestnancov u SZČO priemerné vymeriavacie základy v oboch príjmových pásmach.

Kritériá výberu:

- výlučne zamestnanci zamestnávateľov tzv. podnikateľskej sféry,
- u zamestnancov právnických osôb len zamestnanci pracujúci na plný úväzok,
- dopočet výsledkov za výberovú vzorku na počty zamestnancov právnických osôb podľa registra organizácií.

Zistené údaje:

Mzdové pásmo hrubej priemernej mesačnej mzdy	Podnikateľská sféra – mimo SZČO			
	poddiely v %	počet zamestnancov	objem dopl. do 520 eur mesačne	Počet dotknutých zamestnávateľov
do 480 eur	2,155	21 175,5	847 020,00	8 432
nad 480 eur do 520 eur	3,613	35 502,3	986 716,87	11 681
Počet zamestnancov s doplatkom, počet zamestnávateľov a zvýšenie doplatkov v eurách mesačne:		56 677,8	1 833 736,87	16 087

Celkové zvýšenie potreby na doplatky po zvýšení sumy minimálnej mzdy predstavuje úhrn:

- zvýšenia doplatkov v sume 40 eur mesačne pre 21 175,5 zamestnancov so mzdou do 480 eur mesačne (21 175,5 osôb x 40 eur = 847 020 eur),
- nových doplatkov u 35 502,3 zamestnancov v príjmovom pásme nad 480 eur mesačne do 520 eur mesačne v sume 986 716,87 eura mesačne (v priemere na zamestnanca 27,79 eura mesačne), t.j. priemerná mzda tejto skupiny zamestnancov predstavuje 492,21 eura mesačne (520 – 27,79).

Spolu možno predpokladané zvýšenie potreby doplatkov do sumy minimálnej mzdy (bez odvodov zamestnávateľa) odhadnúť na **1 833 736,87 eura mesačne**, t.j. cca **22 004 842,44 eura ročne**.

Poznámka:

Zvýšenie sumy minimálnej mzdy môže zvýšiť náklady zamestnávateľov z dôvodu zvýšenia sadzieb mzdových zvýhodnení, ktorých minimálna sadzba je odvodená od sumy minimálnej mzdy v prípade, ak zamestnávateľ poskytoval mzdové zvýhodnenia za nočnú prácu, za prácu v sobotu a za prácu v nedeľu v minimálnej výške. Nakoľko suma minimálnej mzdy v eurách na hodinu od 1. januára 2019 vzrastie o 0,23 eura na hodinu, zvýšenie sadzieb v takomto prípade bude:

- za nočnú prácu o 0,063 eura na hodinu (od 1. mája 2019 o ďalších 0,029 eura na hodinu),
- za prácu v sobotu o 0,0575 eura na hodinu (od 1. mája 2019 o ďalších 0,0575 eura na hodinu),
- za prácu v nedeľu o 0,115 eura na hodinu (od 1. mája 2019 o ďalších 0,115 eura na hodinu).

Časť zamestnávateľov však môže mať príslušné mzdové zvýhodnenia už v súčasnosti dohodnuté vyššími, ako minimálnymi sadzbami, Zákonník práce umožňuje dohodnúť nižšie sadzby mzdových zvýhodnení za prácu v sobotu podľa § 122a ods. 2, za prácu v nedeľu podľa § 122b ods. 2 a za nočnú prácu podľa § 123 ods. 2. Z uvedených dôvodov nie je možné kvalifikovane odhadnúť vplyv zvýšenia sumy minimálnej mzdy na celkovú sumu vyplácaných mzdových zvýhodnení naviazaných na minimálnu mzdu.

Zvýšenie nákladov SZČO z dôvodu zvýšenia doplatkov do minimálnej mzdy a odvodov do poisťných fondov.

Z podkladov Sociálnej poisťovne o vymeriavacích základoch zamestnancov zamestnaných u SZČO za január až apríl 2018, boli zistené nasledovné údaje:

Pásmo vymeriavacieho základu	Podnikateľská sféra – SZČO			
	počet zamestnancov	úhrn vymeriavacích základov (VZ) v eurách	Priem. VZ na zamestnanca v eurách	Počet SZČO s aspoň 1 zamestnancom
do 480 eur	53 390,0	13 487 072,40	252,61	22 113,00
nad 480 eur do 520 eur	11 576,0	5 684 837,10	491,09	6 679,00
Počet zamestnancov s doplatkom spolu:	64 966,0	Počet dotknutých SZČO spolu:		28 792,00

Kvantifikácia celkového zvýšenia potreby na doplatky po zvýšení sumy minimálnej mzdy u zamestnancov SZČO vychádza z predpokladu, že vymeriavacie základy možno považovať za analógiu mzdy zamestnanca. Nakoľko údaje Sociálnej poisťovne o vymeriavacích základoch neumožňujú zohľadniť vplyv počtu odpracovaných hodín a dĺžky dohodnutého týždenného pracovného času, kvalifikovaný odhad bol uskutočnený na základe nasledujúcich predpokladov:

- zvýšenie doplatkov v skupine zamestnancov do 480 eur mesačne bude predstavovať súčin priemerného vymeriavacieho základu, počtu dotknutých zamestnancov

a percentuálneho zvýšenia sumy minimálnej mzdy ($252,61 \times 53\,390 \times 40 \text{ eur} / 480 \text{ eur} = \mathbf{1\,123\,903,99 \text{ eura mesačne}}$),

- vznik nových doplatkov u zamestnancov v pásme medzi 480 eur mesačne a 520 eur mesačne, bol vypočítaný vo výške rozdielu medzi novou sumou minimálnej mzdy 520 eur mesačne a priemerným vymeriavacím základom 491,09 eura mesačne (28,91 eura) za 11 576 zamestnancov v tomto príjmovom pásme ($28,91 \times 11\,576 = \mathbf{334\,662,16 \text{ eura mesačne}}$).

Spolu možno predpokladané zvýšenie potreby doplatkov do sumy minimálnej mzdy (bez odvodov zamestnávateľa) odhadnúť **na cca 1 458 566,15 eur mesačne** a cca **17 502 793,80 eura ročne**.

Výpočet odvodov na zdravotné poistenie za zamestnávateľa

Zo sumy 480 eur mesačne odvody **za zamestnávateľa** na zdravotné poistenie predstavovali **48 eur mesačne**. Odvody za zamestnávateľa zo sumy 520 eur budú predstavovať **52 eur mesačne**. Medziročný nárast odvodov zamestnávateľa na zdravotné poistenie z dôvodu zvýšenia sumy minimálnej mzdy zo 480 na 520 eur predstavuje **40 eur mesačne**.

Pri skupine **zamestnancov u SZČO**, ktorých vymeriavací základ je nižší ako 480 eur, predstavuje priemerný vymeriavací základ za zamestnanca 252,61 eura. Odvody zamestnávateľa z danej sumy boli 25,26 eura. Po náraste minimálnej mzdy na 520 eur (nárast o 8,33%) možno predpokladať, že o rovnaké percento porastie aj priemerný vymeriavací základ u tejto skupiny zamestnancov.

Po predpokladanom zvýšení vymeriavacieho základu na 273,66 eura ($252,61 * 520/480$) odvody zamestnávateľa na zdravotné poistenie budú predstavovať 27,37 eura mesačne. Nárast odvodov pre túto skupinu zamestnancov bude predstavovať **2,11 eura mesačne** na zamestnanca ($27,37 - 25,26 = 2,11 \text{ eura}$).

U zamestnancov **s príjmom v rozpätí medzi 480 a 520 eur** sa podľa výšky príjmu **už odvody na zdravotné poistenie odvádzali**, takže nárast príjmov zdravotných poisťovní bude nižší v závislosti od dosahovaného priemerného príjmu (vymeriavacieho základu), ktorý je u jednotlivých skupín zamestnancov rôzny:

- u zamestnancov právnických osôb, t.j. mimo zamestnancov SZČO (PS) v príjmovom pásme 480 až 520 eur priemerná mzda predstavovala **492,21 eura mesačne**, z čoho odvody zamestnávateľa predstavovali **49,22 eura**; nárast odvodov bude **2,78 eura mesačne** na zamestnanca ($52 - 49,22 = 2,78 \text{ eura}$),
- u zamestnancov SZČO v tom istom príjmovom pásme priemerný vymeriavací základ bol kvalifikovane odhadnutý na **491,09 eura**, z čoho odvody zamestnávateľa predstavujú **49,11 eura mesačne**; zvýšenie odvodov bude predstavovať **2,89 eura mesačne** na zamestnanca ($52 - 49,11 = 2,89 \text{ eura}$).

Kvalifikovaný odhad vplyvu zvýšenia sumy minimálnej mzdy na odvody zamestnávateľa do zdravotných poisťovní v roku 2019 pri sadzbe za zamestnávateľa v podiele 10 %:

Skupina zamestnancov	Počet zamestnancov	Zvýšenie vymeriavacieho základu v eurách ročne	Zvýšenie na všetkých zamestnancov ročne v €
PS bez SZČO spolu	56 677,8	22 004 842,44	2 200 484,24
Zam. u SZČO spolu	64 966,0	17 502 793,80	1 750 279,38
Spolu odvody zamestnávateľa na zdravotné poistenie:		39 507 636,24	3 950 763,62

Výpočet celkového vplyvu zvýšenia doplatkov na celkové ročné náklady zamestnávateľov vrátane SZČO v tis. eur:

Položky zvyšujúce náklady zamestnávateľov	v tis. eur ročne
Zvýšenie nákladov na doplatky (bez odvodov) v eurách ročne:	39 507 636,24
Odvody do poisťných fondov hradené zamestnávateľom zo zvýšených doplatkov v eurách ročne	13 906 687,95
- v tom odvody do Sociálnej poisťovne (25,2 %)	9 955 924,33
- v tom odvody do zdravotných poisťovní (10 %)	3 950 763,62
Nárast mzdových nákladov na doplatky vrátane odvodov u zamestnávateľov v eurách ročne	53 414 324,19
- zvýšenie nákladov na doplatky vrátane odvodov zamestnávateľov v eurách mesačne	4 451 193,68
Odhad počtu zamestnancov, ktorým sa budú poskytovať doplatky do sumy minimálnej mzdy (osoby)	121 643,8
- zvýšenie mesačných nákladov zamestnávateľov spolu (vrátane odvodov) v prepočte na 1 zamestnanca mesačne v eurách na osobu	36,59

Celkový vplyv zvýšenia sumy minimálnej mzdy z dôvodu nárastu doplatkov do sumy minimálnej mzdy a vplyvu zvýšenia sadzieb mzdových zvýhodnení vrátane odvodov do poisťných fondov podľa platného legislatívneho stavu v oblasti odvodov za podnikateľov možno odhadnúť **na 120 574,5 tis. eur ročne.**